

**НАРЕДБА за условията и реда за издаване на удостоверения,
свързани с придобита професионална квалификация на
територията на Република България, необходими за достъп или
за упражняване на регулирана професия на територията на
друга държава членка**

Приета с ПМС № 74 от 28.03.2011 г.

Обн. ДВ. бр.28 от 5 април 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.9 от 1.02.2013 г., изм. ДВ. бр.62 от 12.07.2013г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 18.03.2014 г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 30.09.2016г., изм. и доп. ДВ. бр.28 от 5.04.2019 г., изм. и доп. ДВ. бр.56 от 30 юни 2023 г.

Раздел I.

Общи положения

Чл. 1. (1) С наредбата се определят условията и редът за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка.

(2) Наредбата не се прилага за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация по регулирана професия в областта на водния и въздушния транспорт.

Чл. 2. Удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка, се издават на български граждани, на граждани на държави членки или на граждани на трети страни.

Чл. 3. (1) Когато придобитата професионална квалификация е по регулирана на територията на Република България професия, удостоверенията по чл. 2 се издават от органа по признаване по смисъла на чл. 4 от Закона за признаване на професионални квалификации.

(2) Когато придобитата професионална квалификация е по професия, която не е регулирана на територията на Република България, удостоверенията по чл. 2 се издават от изпълнителния директор на Националния център за информация и документация.

Чл. 4. Удостоверенията по чл. 2 съдържат информация най-малко за:

1. придобитата професионална квалификация на територията на Република България;

2. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2016 г., доп. - ДВ, бр. 56 от 2023 г.) съответствието на придобитата квалификация с изискванията на Директива 2005/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно признаването на професионални квалификации (ОВ, L 255, 30/09/2005) или наличието на придобити права по смисъла на чл. 23, ал. 1 или чл. 30 от Директива 2005/36/ЕО, или прилагане на общата система за признаване на доказателства за обучение съгласно дял III, глава I или глава II от Директива 2005/36/ЕО;

3. правото на заявителя да упражнява съответната професия на територията на Република България;

4. това, дали професията е регулирана в Република България;

5. квалификационното ниво съгласно чл. 11 от Директива 2005/36/ЕО;

6. административни наказания, свързани с правото за упражняване на професията;

7. притежавания професионален опит, свързан с професионалната квалификация, за която се иска издаването на удостоверение - само за удостоверението за професиите в областта на ветеринарната медицина.

Чл. 5. (1) За издаване на удостоверение за придобитата професионална квалификация се заплаща такса, когато органът по признаване е държавен орган, или цена на услугата, когато органът по признаване не е държавен орган, съгласно § 4, ал. 3 и 4 от допълнителните разпоредби на Закона за признаване на професионални квалификации.

(2) Таксата или цената на услугата са в зависимост от срока, в който заявителят иска издаването на удостоверение.

(3) Срокът за изпълнение на услугата е 30-дневен за стандартна услуга и 10 работни дни за бърза услуга, при условие че компетентният орган е предвидил бърза услуга.

Раздел II.

Ред за издаване на удостоверенията

Чл. 6. (1) Желаящите да получат удостоверение за професионална квалификация, придобита на територията на Република България, подават заявление до съответния орган по чл. 3.

(2) Заявлението по ал. 1 се издава по образец, утвърден от органа по чл. 3.

(3) В заявлението се посочва:

1. за каква професионална квалификация се иска издаването на удостоверението;

2. за коя държава се иска издаването на удостоверението;

3. (нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) гражданство, дата и място на раждане.

(4) Към заявлението се прилагат:

1. (отм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.)

2. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) копие на дипломи, удостоверения, свидетелства и други документи, доказващи придобитата професионална квалификация на територията на Република България в случаите, в които се прилага общата система за признаване на професионални квалификации при спазване на разпоредбата на ал. 5;

3. копие на документ за членство в професионална организация, ако заявителят членува в такава;

4. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) копие на документ за идентичност на лице с различни имена, ако заявителят е чужд гражданин;

5. писмена декларация от заявителя, че не му е отнето правото за упражняване на професията;

6. документ за платена държавна такса или за платена цена на услугата за издаване на удостоверението;

7. други необходими документи по преценка на компетентния орган по признаването.

(5) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2014 г., в сила от 18.03.2014 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Когато с документите по ал. 4 се удостоверяват факти

и обстоятелства, които са служебно известни на органа по чл. 3, или се отнасят до данни, които са вече създадени, събрани, изменени или заличени от друг административен орган, съответните документи не се прилагат, като те се описват в заявлението по ал. 1 по начин, който да позволява удостоверяването и проверката на съответните факти и обстоятелства по служебен път. Органът извършва служебна проверка за:

1. издадената диплома за завършено образование, дубликат и приложение към нея, доказващи придобитата професионална квалификация на територията на Република България, когато дипломата е издадена от българско висше училище след 1 януари 2012 г.;

2. диплома за средно образование или дубликат, доказващи придобитата професионална квалификация на територията на Република България, издадени след 1 януари 2007 г.;

3. свидетелство за професионална квалификация, издадено от гимназии след 1 юни 2008 г.;

4. промяна на имената на заявител - български гражданин, чрез проверка в Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Когато е налице обективна невъзможност за удостоверяването и проверката на съответните факти и обстоятелства по служебен път, органът може да поиска информация и/или документи за удостоверяването им от заявителя, който е задължен да ги представи.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 24 от 2014 г., в сила от 18.03.2014 г.) Към заявлението за регулирана медицинска професия се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) копие на официален документ, от който да е видно гражданството, датата и мястото на раждане на заявителя, ако заявителят не е български гражданин;

2. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) копие на диплома за придобита професионална квалификация и на съответните приложения към нея/академична справка;

3. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) копие на диплома/свидетелство за придобита специалност и на академична справка;

4. документ от съответната съсловна организация за наличие или липса на наложени административни и/или дисциплинарни наказания, свързани с упражняването на медицинската професия, издаден до 3 месеца преди подаване на заявлението;

5. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) документ за идентичност на имената на лице с различни имена, ако заявителят не е български гражданин; министърът на здравеопазването извършва служебна проверка за промяна на имената на заявител - български гражданин, чрез проверка в Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството;

6. документ за трудов стаж за последните 5 години;

7. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) документ за платена държавна такса за удостоверение, освен ако плащането не е извършено по електронен път;

8. (нова - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) други необходими документи по преценка на компетентния орган по признаването.

(7) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Когато е налице обективна невъзможност за удостоверяването и проверката на съответните факти и обстоятелства по ал. 6 по служебен път, министърът на

здравеопазването може да поиска информация и/или документи за удостоверяването им от заявителя, който е задължен да ги представи.

(8) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2013 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 24 от 2014 г., в сила от 18.03.2014 г., предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) За издаване на удостоверения за регулирана немедицинска професия, за която орган по признаване е министърът на здравеопазването, към заявлението се прилагат документите по ал. 6 при спазване на изискванията на чл. 7, ал. 3.

(9) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2013 г., предишна ал. 7 - ДВ, бр. 24 от 2014 г., в сила от 18.03.2014 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 76 от 2016 г. предишна ал. 8 - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Заявлението по ал. 1 до органа по чл. 3, ал. 2 може да се подава писмено или по електронен път, подписано с електронен подпис по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257, 28.8.2014 г.).

(10) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2013 г., предишна ал. 8 - ДВ, бр. 24 от 2014 г., в сила от 18.03.2014 г., доп. - ДВ, бр. 76 от 2016 г., предишна ал. 9 - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Когато заявлението се подава по електронен път, се спазват изискванията на Закона за електронното управление и Закона за електронния документ и електронния подпис и се прилагат само документите по ал. 4, т. 2 - 7 като сканирани копия. Когато държавната такса за предоставяне на услугата е заплатена по електронен път, не се прилага документ, удостоверяващ извършеното плащане.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2013 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2014 г., в сила от 18.03.2014 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) При подаване на заявлението заявителят осигурява оригиналите на всички документи по чл. 6 при спазване разпоредбата на чл. 6, ал. 5. Когато подава заявлението лично, заявителят представя документ за самоличност за сверяване на данните. В случаите, когато заявлението се подава от упълномощено лице, то представя пълномощно от заявителя.

(2) Длъжностното лице, приемащо документите, сверява оригиналните документи с представените копия и ги заверява с печат "Вярно с оригинала".

(3) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2014 г., в сила от 18.03.2014 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) При подаване на заявлението за регулирана медицинска професия се прилагат нотариално заверени копия или оригинали на документите по чл. 6, ал. 6, с изключение на документите по т. 1, от които се предоставя копие, а оригиналът се връща от длъжностното лице, приемащо документите, след сверяване с копието.

(4) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2013 г.) При подаване на заявлението по електронен път заявителят декларира автентичността на представените документи и достоверността на представената информация с изрична декларация под страх от наказателна отговорност, като в този случай ал. 2 не се прилага.

Чл. 8. (1) Органите по чл. 3 определят длъжностните лица, които приемат и разглеждат заявленията за издаване на удостоверенията по чл. 2.

(2) Определените длъжностни лица разглеждат документите и предлагат на органа по чл. 3 да издаде удостоверение или представят

пред него мотивирано предложение за отказ за издаване на удостоверение.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) При възникване на основателни съмнения относно истинността на проведеното обучение или на представените документи длъжностните лица по ал. 2 могат да изискат потвърждение от съответните компетентни органи. В този случай срокът по чл. 5, ал. 3 спира да тече до получаване на потвърждението, за което писмено се уведомява заявителят.

(4) Лицата по ал. 2 подписват декларация за неразгласяване на информацията, станала им известна във връзка с процедурата по издаване на удостоверението.

Чл. 9. (1) Когато при разглеждане на заявлението и приложените към него документи длъжностните лица установят липса или непълнота на представените документи, те писмено уведомяват заявителя да представи съответните документи и определят срок за представянето им, който не може да е по-кратък от 14 дни.

(2) До представяне на документите по ал. 1 срокът по чл. 5, ал. 3 спира да тече.

(3) В случай че заявителят не представи липсващите документи в срока по ал. 1, процедурата по издаване на удостоверението се прекратява.

Чл. 10. Издаване на удостоверение се отказва, когато:

1. представените документи за придобита професионална квалификация не съответстват на професионалната квалификация, за която се иска издаване на удостоверение;

2. (нова - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) представените документи за придобита професионална квалификация са издадени след обучение, проведено в нарушение на изискванията на българското законодателство;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) представените документи не са издадени съгласно изискванията на българското законодателство;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) в случаите по чл. 8, ал. 3 не се потвърди истинността на представените документи.

Чл. 11. Въз основа на предложението по чл. 8, ал. 2 органите по чл. 3 издават или отказват да издадат удостоверение за придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходимо за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка.

Чл. 12. Удостоверенията по чл. 2 се издават по образец, утвърден от съответния орган по чл. 3.

Чл. 13. Отказът за издаване на удостоверение за придобита професионална квалификация подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2013 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2023 г.) (1) При условия и по ред, определени от тях, органите по чл. 3, ал. 1 поддържат в електронен вид регистър на издадените удостоверения и на направените откази.

(2) При условията и по реда на раздел IV изпълнителният директор на Националния център за информация и документация води и поддържа Регистър на издадените удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация по професия, която не е регулирана на територията на Република България, необходими за

достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка, и на отказите за издаването им.

Чл. 15. Органите по чл. 3 с писмена заповед или със съответен акт могат да възлагат своите правомощия по тази наредба на определени от тях длъжностни лица.

Раздел III.

Поправка на очевидна фактическа грешка. Издаване на дубликат на удостоверение. Обезсилване на удостоверение (Нов - ДВ, бр. 9 от 2013 г.)

Чл. 16. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2013 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Поправка на очевидна фактическа грешка в издадено удостоверение по чл. 2 се извършва служебно или по заявление на заинтересуваното лице. За поправката на очевидна фактическа грешка не се дължи заплащане на държавни такси.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Заявлението на заинтересуваното лице се подава по образец, утвърден от органа по чл. 3.

(3) В случай че производството се инициира служебно, заинтересуваното лице се уведомява, като му се дава едномесечен срок да вземе отношение по исканата поправка.

(4) Заинтересуваното лице връща оригинала на поправеното удостоверение и му се издава ново, в което е отразена поправката. Върнатото удостоверение се унищожава.

Чл. 17. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2013 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г., изм. - ДВ, бр. 56 от 2023 г.) Ако издаденото удостоверение по чл. 2 бъде изгубено, унищожено или е станало негодно за ползване, органът по чл. 3, който го е издал, по заявление на заинтересуваното лице издава дубликат въз основа на данните в регистрите по чл. 14. В издаденото удостоверение задължително се посочва, че е дубликат.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Заявлението на заинтересуваното лице се подава по образец, утвърден от органа по чл. 3.

Чл. 18. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2013 г.) Ако с влязъл в сила съдебен акт бъде установена неистинността на някой от документите, послужили за основание за издаване на удостоверението, издаденото удостоверение се обезсилва с акт на органа по чл. 3 служебно или по искане на заинтересувано лице.

Раздел IV.

Регистър на издадените удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация по професия, която не е регулирана на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка, и на отказите за издаването им (Нов - ДВ, бр. 56 от 2023 г.)

Чл. 19. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2023 г.) (1) Регистърът по чл. 14, ал. 2 се води и поддържа от Националния център за информация и документация като електронна база данни за:

1. подадените заявления за издаване на удостоверение, свързано с придобита професионална квалификация;

2. издадените удостоверения и отказите за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация;

3. обезсилените удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация;

4. данните и обстоятелствата, въз основа на които се издава удостоверение, свързано с придобита професионална квалификация, или се прави отказ за това.

(2) В регистъра се вписват следните данни и обстоятелства, както и промените в тях:

1. входящ номер на искането за издаване на удостоверение;

2. дата на искането за издаване на удостоверение;

3. трите имена на заявителя;

4. идентификатор на заявителя ЕГН/ЛНЧ;

5. друг идентификатор на заявителя в случаите, когато заявителят няма ЕГН/ЛНЧ;

6. тип на документа за самоличност на заявителя;

7. гражданство на заявителя;

8. дата и място на раждане на заявителя (държава и населено място), включително за чуждестранно физическо лице;

9. държава, за която заявителят кандидатства;

10. професионална квалификация, за която е поискано удостоверението;

11. статус на искането (издадено удостоверение/отказано/обезсилено/прекратено производство, включително когато прекратяването е по искане на заявителя);

12. удостоверена професионална квалификация/удостоверен стаж/удостоверена професионална квалификация и стаж;

13. начин на придобиване на професионалната квалификация: вид обучение - обучение в степен на висше образование, професионално обучение, следдипломна квалификация, средно професионално образование;

14. наименование на обучаващата институция;

15. вид на документа за придобиване на професионална квалификация;

16. серия на документ за придобиване на професионална квалификация (ако е приложимо);

17. номер на документа за придобиване на професионална квалификация, включително електронен номер на диплома;

18. дата на документа за придобиване на професионална квалификация;

19. регистрационен номер на документ за придобиване на професионална квалификация;

20. стаж, релевантен за придобиване на професионална квалификация по професия, включително тип документ (трудова/осигурителна/служебна книжка, удостоверение за осигурителен стаж образец УП-3, удостоверение за деклариране на данни, номер на документ, издаваща институция);

21. период, през който се придобива стажът - начало и край във формат дд.мм.гггг;

22. нивото по чл. 11 от Директива 2005/36/ЕО;

23. номер на издаденото удостоверение, свързано с придобитата професионална квалификация, или номер на решението за отказ за издаване на удостоверение;

24. дата на удостоверението, свързано с придобитата професионална квалификация, или на решението за отказ/за обезсилване;

25. данни за контакт и електронна поща в свободен текст.

(3) В регистъра могат да се вписват и други обстоятелства и данни от документи, имащи отношение към данните и информацията по ал. 1 и 2.

(4) В случаите, когато заявител е чуждестранно лице, което няма идентификатор съгласно местното законодателство, същият посочва данните по ал. 2, които може да предостави, като електронната система на регистъра му генерира уникален код, който се използва само за нуждите на удостоверяването на професионалната квалификация.

(5) За повишаване нивото на автоматизация при поддържането на регистъра той се интегрира с регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование и с Регистъра на издадените удостоверения APOSTILLE по чл. 2, ал. 15 от Правилника за устройството и дейността на Националния център за информация и документация (обн., ДВ, бр. 59 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 84 от 2019 г. и бр. 21 от 2020 г.).

Чл. 20. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2023 г.) Данните и информацията по чл. 19 се вписват автоматично в регистъра в момента на въвеждането им.

Чл. 21. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2023 г.) (1) Достъпът до данните и информацията в регистъра се осигурява чрез интернет страница, поддържана от Националния център за информация и документация.

(2) Данните и информацията по чл. 19, ал. 2, т. 1, 2, 3, 9, 11, 12, 23 и 24 са достъпни в публичната част на регистъра, а останалите данни и информация са за служебно ползване.

(3) Извършването на справки и достъпът до данните и информацията в публичната част на регистъра са свободно достъпни за всеки.

(4) Достъп до служебната част на регистъра имат Министерството на образованието и науката и Националният център за информация и документация.

(5) Удостоверенията се издават чрез информационната система на регистъра в електронен формат и/или на хартиен носител в зависимост от искането на заявителя.

(6) Информация за издаденото електронно удостоверение заедно с кода за достъп до него се изпраща на лицето, подало заявление за издаване на удостоверение, на посочен от него валиден електронен адрес. Кодът може да се предостави от това лице на държавен орган или на трети лица, които имат право да изискат представянето на удостоверение, свързано с професионалната квалификация.

Чл. 22. (Нов - ДВ, бр. 56 от 2023 г.) (1) Грешки и непълноти, допуснати при вписване на обстоятелства и информация в регистъра, се отразяват чрез ново вписване.

(2) Грешките и непълнотите се поправят служебно или по искане на заинтересовано лице.

(3) Заинтересованото лице се уведомява писмено в случаите на служебно поправяне на грешки и непълноти.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата "държава членка" е държава - членка на Европейския съюз, друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и Конфедерация Швейцария.

§ 2. (1) По реда на наредбата се издават и удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на трети за Европейския съюз страни.

(2) Удостоверенията по ал. 1 се издават по образец, утвърден от органа по чл. 3.

§ 3. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) Наредбата въвежда разпоредбите на Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно признаването на професионалните квалификации и на Директива 2013/55/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. за изменение на Директива 2005/36/ЕО относно признаването на професионалните квалификации и на Регламент (ЕС) № 1024/2012 относно административно сътрудничество посредством Информационната система за вътрешния пазар ("Регламент за ИСВП") (ОВ, L 354/132 от 28.12.2013 г.).

Заклучителни разпоредби

§ 4. (Предишен § 3 - ДВ, бр. 76 от 2016 г.) Наредбата се издава на основание § 4, ал. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за признаване на професионални квалификации.

Преходни и Заклучителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 142 ОТ 8 ЮЛИ 2013 Г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на младежта и спорта
(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 03.07.2013 Г.)

§ 91. Постановлението влиза в сила от 3 юли 2013 г.

Заклучителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 52 от 10 март 2014 г. за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка, приета с Постановление № 74 на Министерския съвет от 2011 г.
(ОБН. - ДВ, БР. 24 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 18.03.2014 Г.)

§ 3. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".